

Ο ΟΣΙΟΣ ΚΥΡΙΛΛΟΣ Ο ΕΝ ΠΑΡΩ

ΨΥΧΩΦΕΛΗ ΒΑΤΟΠΑΙΔΙΝΑ

|| 27 ||

ISBN 978-618-5501-41-9

© 2022, ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΚΑΝΕΛΛΟΣ

© 2022, ΙΕΡΑ ΜΕΓΙΣΤΗ ΜΟΝΗ ΒΑΤΟΠΑΙΔΙΟΥ

Καρυές, 630 86 ΑΓΙΟΝ ΟΡΟΣ, τηλ.: 2377.888087, e-mail: ekthesi@vatopedi.gr

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ ΚΑΝΕΛΛΟΥ
ΔΑΣΚΑΛΟΥ

Ο ΟΣΙΟΣ ΚΥΡΙΛΛΟΣ Ο ΕΝ ΠΑΡΩ

ΙΕΡΑ ΜΕΓΙΣΤΗ ΜΟΝΗ
ΒΑΤΟΠΑΙΔΙΟΥ
ΑΓΙΟΝ ΟΡΟΣ 2022

Εἰς μνημόσυνον αἰώνιον
τοῦ μακαριστοῦ Μητροπολίτου Παροναξίας
κυροῦ Ἀμβροσίου Στάμενα (1991-2008),
ὁ ὁποῖος βαδίζοντας στὰ ἴχνη τοῦ
Ἁγίου Κυρίλλου ἀναστήλωσε καὶ ἐπάνδρωσε
τὴν Ἱερὰ Μονὴ Ἁγίου Γεωργίου Λαγκάδας

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Ὅ να μιμεῖται κάποιος τὴν ζωὴ τῶν Ἁγίων εἶναι ἔργο σωτήριο. Τὸ να τοὺς προβάλλει παρουσιάζοντας τὸν τρόπο μετὸν ὁποῖο κατόρθωσαν να ἀγαπήσουν τὸν Θεό, ζώντας ἐν Χριστῶ, εἶναι ἔργο καθ' ὁλοκληρίαν θεοφιλές, ἀφοῦ ὁρα εὐεργετικά στις ψυχές τῶν μελῶν τοῦ πληρώματος τῆς Ἐκκλησίας. Καὶ αὐτὸ καθίσταται ἰδιαίτερα σημαντικό στις ἡμέρες μας, ἡμέρες ἀποπροσανατολισμοῦ καὶ ἰσοπεδώσεως τῶν πνευματικῶν ἀξιῶν, ὅπου ὁ ἄνθρωπος ζητᾷ χειροπιαστὲς ἀποδείξεις γιὰ τὴν δυνατότητα ἐφαρμογῆς τοῦ Εὐαγγελίου.

Ἡ προβολὴ τοῦ βιογραφουμένου Ὁσίου Κυρίλλου τοῦ ἐν Πάρῳ γιὰ ἐμᾶς τοὺς Ἁγιορεῖτες, καὶ δὴ τοὺς Βατοπαιδινούς, εἶναι καὶ πράξις ὀφειλετική. Στὸ Ἅγιον Ὄρος ὁ Ὁσιος Κύριλλος ἔλαβε τὴν μοναχικὴ κουρά, καὶ διδάχθηκε τὴν ἀσκήση, τὴν «μητέρα τοῦ ἁγιασμοῦ», πού χαρακτήρισε ὁλοκληρῆ τὴν ὑπόλοιπη ζωὴ του. Γι' αὐτὸ τὸν συνόδευε ἡ προσηγορία «ὁ ἀσκητής». Φοίτησε στὴν Ἀθωνιάδα Σχολή, πού βρίσκεται σὲ παρακείμενο λόφο τῆς Ἱεράς Μονῆς Βατοπαιδίου. Ἡ Ἀθωνιάδα, ἐκτὸς τῆς ὑψηλῆς ἐκπαιδευτικῆς της ποιότητος –πράγμα πού θὰ μπορούσαμε να τὸ λέγαμε καὶ γιὰ ὅλα τὰ ἄλλα, ἔστω καὶ ὑποτυπῶδη, ἐκπαιδευτήρια πού λειτουργοῦσαν κατὰ τὰ δύστηνα ἐκεῖνα

χρόνια τῆς σκλαβιάς—, εἶχε κρυφὸ τὸν οὐσιαστικό της σκοπὸ, δηλαδή τὴν ἀποτίναξή τοῦ Ὀθωμανικοῦ ζυγοῦ. Ἐκεῖ ὁ Ὅσιος δὲν ἔλαβε μόνο πλούσια ἀκαδημαϊκὴ μόρφωση, ἀλλὰ καὶ τὴν καλλιέργεια ἐκείνη, ποὺ ἀργότερα θὰ τὸν ἀνεδείκνυε ἔργω καὶ λόγῳ μέγα Ἐθναπόστολο.

Ἡ σύνδεσή του μὲ τοὺς Κολλυβάδες ἀσκητὲς τῆς Βατοπαιδινῆς Σκήτης τοῦ Ἁγίου Δημητρίου, τὸν ἱερομόναχο Ἰωάσαφ Κοντὸ τὸν Πάριο, τοὺς ἀυταδέλφους Ἱερόθεο καὶ Φιλόθεο Γεωργίου, οἱ ὁποῖοι εἶχαν χρηματίσει ὑποτακτικοὶ τοῦ Ὀσίου Γέροντος Διονυσίου Σιατιστέως, ἀλλὰ καὶ μὲ πολλοὺς ἄλλους ἐκφραστὲς τῆς κολλυβαδικῆς παραδόσεως, ἐσμύλευσε στὴν ψυχὴ του τὴν ἀκραιφνῆ ὀρθόδοξη συνείδηση, τὸ ὀρθόδοξο δόγμα καὶ ἦθος, αὐτὰ ποὺ θὰ τοῦ ἐπέτρεπαν ἀργότερα στὴν ἱεραποστολική του σταδιοδρομία νὰ λαλεῖ μετὰ παρρησίας τὸν λόγο τοῦ Θεοῦ. Τὸν κατέστησαν ἀκόμη ἱκανὸ νὰ μὴν διστάζει νὰ ἐλέγχει ὅσους δίδασκαν ἀντίθετα ἀπὸ τὴν παράδοση τὴν ὁποία παραλάβουμε, ἔστω καὶ ἂν αὐτοὶ ἔφεραν ὑψηλὰ ἐκκλησιαστικὰ ἢ πολιτικὰ ἀξιώματα.

Ἀθλήσας νομίμως στὸ στάδιο τῆς πρακτικῆς, ἦταν φυσικὸ νὰ βραβευθεῖ ἀπὸ τὸν στεφοδότη Χριστὸ καὶ μὲ θεϊκὰ χαρίσματα, νὰ γίνεи σημειοφόρος καὶ θαυματουργός, ἀλλὰ κυρίως νὰ γίνεи φορέας τῆς διπλῆς ἀγάπης, πρὸς τὸν Θεὸ καὶ τὸν ἄνθρωπο.

Ἡ ἀγάπη του γιὰ τὸν ἄνθρωπο τοῦ ὑπαγορεύει νὰ μὴν κρύπτει τὸ τάλαντο, ποὺ ἔλαβε δωρεάν. Ἔτσι ὀργανώνει φροντιστήρια ψυχῶν, γίνεиται ἀλείπτης ἀθλητῶν τῆς

πνευματικῆς κονίστρας, πού προδίδουν τὸ δένδρο καὶ τὴν ποιότητα τῆς ρίζας του μὲ τὴν ἀγλαή τους καρποφορία. Ἀρκετὲς Μονὲς στὴν ἰδιαίτερή του πατρίδα Πάρο, ἀλλὰ καὶ στὴν ἀντικρινή της Νάξο, ἀνάγουν τὴν πνευματικὴ τους πατρότητα σ' αὐτόν.

Παράλληλα ὅμως ἡ ἀγάπη του πρὸς τὸν Θεὸ τὸν ὠθεῖ σὲ ἀπαράμιλλα ἀσκητικὰ παλαίσματα, σὲ διηνεκῆ βία τῆς φύσεως. Ὁ ὑπερπερισσὸς ἔρωσ του πρὸς τὸν Χριστό, τὸν κάνει νὰ μεταβάλλει τὸν φόβο τοῦ θανάτου σὲ θεϊκὴ ἀγαλλίαση, νὰ ζεῖ μὲ τὴν λαχτάρα τῆς μεταβάσεως στὴν βασιλεία τῶν Οὐρανῶν, νὰ ἐπιθυμεῖ «ἀναλῦσαι καὶ σὺν Χριστῷ εἶναι»¹, ὅπως ὁ Ἀπόστολος Παῦλος, ἢ καὶ ὁ συμπατριώτης του σύγχρονος Ἅγιος Ἰωσήφ ὁ Ἡσυχαστής.

Πέρασαν περίπου 180 χρόνια ἀπὸ αὐτὴν τὴν μετάβασή του, μέχρις ὅτου ἡ Ἐκκλησία προχωρήσει καὶ στὴν ἐπίσημη ἀγιοκατάταξή του, καὶ νὰ ὀρίσει ὅπως εἰς τὸ ἐφεξῆς «ἰεραῖς ἀκολουθίαις καὶ ᾄσμασιν ὑμνολογῆται», ἐνῶ σὲ ὄλο αὐτὸ τὸ διάστημα στίς συνειδήσεις τῶν πιστῶν ἦταν ἤδη ἀναγνωρισμένος ὡς Ἅγιος.

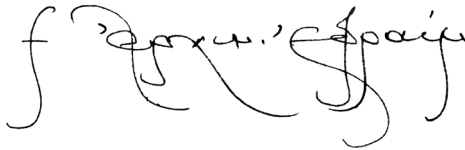
Προσφέρουμε στὸ πλήρωμα τῆς Ἐκκλησίας τὸν βίον αὐτόν, πόνημα τοῦ Ἰθακησίου ἐν Χριστῷ ἀδελφοῦ καὶ φίλου τοῦ λόγου, ἀλλὰ καὶ τοῦ Θεοῦ Λόγου, Κωνσταντίνου Κανέλλου, ἐμπλουτίζοντας ἔτσι τὴν ἐκδοτικὴ σειρά τῆς

1. Φίλιπ. 1,23.

Μονῆς, «Ψυχωφελῆ Βατοπαιδινά», μέ τούς κατά πλάτος βίους Ἀγίων καί τήν διδασκαλία τους, ἀλλά καί τήν ἐρμηγεία της. Τῶν ἀνθρώπων αὐτῶν πού ἔζησαν ὑπέρ ἀνθρώπου, ὑπέρ φύσιν, γιατί εἶχαν ἐντός τους τήν «ἀπειράκις ἀπείρως ὑπερεξηρημένη» πάσης ἀνθρωπίνης καταστάσεως Χάρη τοῦ Θεοῦ.

Εὐχαριστοῦμε θερμά τόν συγγραφέα, ἀγαπητό μας Κωνσταντίνο Κανέλλο, μέ τήν εὐχή στόν ἴδιο, ὅπως καί σέ κάθε φιλάγιο ἀναγνώστη, ἡ πρεσβεία καί ἡ εὐλογία τοῦ Ἁγίου Κυρίλλου νά τούς συνοδεύει διαπαντός καί νά τούς ἐμπνέει στόν «καλόν ἀγῶνα».

Ὁ Καθηγούμενος τῆς Ἱερᾶς
Μεγίστης Μονῆς Βατοπαιδίου

[...] ἐκ τῶν Κολλυβάδων ἦσαν ἐκ τῶν παλαιῶν λογίων Πατέρων ὁ Κορίνθου Μακάριος, ὁ Νοταρᾶς, Ἅγιος τιμώμενος, Ἀθανάσιος ὁ Πάριος καὶ Νικόδημος ὁ πολυγραφώτατος, ὁ Κύριλλος, ὁ Ἡλίας, ὁ Ἀρσένιος καὶ ἄλλοι ἐνάρετοι Πατέρες.

[Αλ. ΠΑΠΑΔΙΑΜΑΝΤΗ, Ἔπαντα, τ. 5, σ. 330]

Εἰκόνα τοῦ ἀγιογράφου Φώτη Μαρκόπουλου, 2017.
Ἀφιέρωμα Κωνσταντίνου Κανέλλου στὴν Ἱ. Μονὴ Ἁγίου Ἀντωνίου Μαρπήσσης Πάρου.

Ο ΟΣΙΟΣ ΚΥΡΙΛΛΟΣ Ο ΕΝ ΠΑΡΩ

Ἀπολυτίκιον

ᾠχος γ'. Θείας πίστεως.

Θείας γνώσεως, λαβὼν τὴν χάριν, δι' ἀσκήσεως ἀγωνισμάτων,
Μοναστῶν ἀνεδείχθης διδάσκαλος, καὶ τῶν πιστῶν ὁδηγὸς
πρὸς εὐσέβειαν, Κύριλλε Πάτερ, τῆς Πάρου ἀπάνθισμα. Ὅθεν
πρέσβευε, Χριστῷ τῷ Θεῷ δωρήσασθαι, πταισμάτων ἰλασμὸν
τοῖς εὐφημοῦσί σε.

Κοντάκιον

ᾠχος πλ. δ'. Τῆ Ὑπερμάχῳ.

Ὡς τῶν Ὁσίων κοινωνὸν πόνοις ἀσκήσεως, καὶ Ἀποστόλων
μιμητὴν λόγῳ τῆς πίστεως, καὶ διδάσκαλον θεόπνου τῆς
εὐσεβείας, συνελθόντες οἱ πιστοὶ ἐπὶ τῇ μνήμῃ σου, κατὰ χρέος
σε ἐν ὕμνοις μακαρίζομεν, ἀνακράζοντες· Χαίροις, Ὅσιε Κύριλλε.

Μεγαλυνάριον

Χαίροις τῆς Μαρπήσεως θεῖος βλαστός, καὶ τῆς νήσου Πάρου,
ἐγκαλλώπισμα ἱερόν· χαίροις Μοναζόντων, ἀγλαΐσμα τὸ νέον,
καὶ τῶν Ὁσίων κλέος Κύριλλε Ὅσιε.

[Ποιήματα Μητροπολίτου Ρόδου κ. Κυρίλλου Κογεράκη]

1. Εἰκόνα τοῦ Ὁσίου Κυρίλλου
στὸν Ἱερὸ Ναὸ Ἁγίας Παρασκευῆς Μαρκοπούλου Ἀττικῆς

2. Ὁ Χορὸς τῶν Ἁγίων Κολυβάδων Πατέρων. Δέησις Ἀρχμ. π. Δωροθέου Θεμελῆ, Καθηγουμένου καὶ τῶν ἀδελφῶν Πατέρων τῆς Ἱ. Μ. Ἀγίου Νικολάου Ἀνδρου, 2005. «Ὁ Ἅγ. Κύριλλος ὁ Παπαδόπουλος, ἐκ Πάρου» στὴν 3η σειρᾶ, πρῶτος ἀπὸ δεξιᾶς. Ἀκριβῶς ἐπάνω ὁ Ἅγ. Ἱερόθεος ἐκ Συλβαίνης ἀπὸ τὴν Βατοπαιδινῆ Σικήτη τοῦ Ἁγ. Δημητρίου.

3. Ὁ Σταυρὸς τοῦ Ὁσίου Κυρίλλου ποὺ φυλλάσσεται στὴν Ἱ. Μονὴ Χριστοῦ Δάσους – Ἁγίου Ἀρσενίου Πάρου. Σημείωμα ἐπὶ τοῦ Σταυροῦ: «Ὁ σταυρὸς οὗτος εἶναι ὁ φερόμενος ἐπὶ τοὺς ὤμους τοῦ ἁγίου Πατρὸς Κυρίλλου καὶ ἰδρυτοῦ τῆς Ἱερᾶς Μονῆς ταύτης, τὴν ἐποχὴν καθ' ἣν ἡ νόσος πανώλης ἐλυμαίνετο τὴν νῆσον Πάρον κατὰ τὸ ἔτος 1820».

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΠΡΟΛΟΓΟΣ	9
Ο ΟΣΙΟΣ ΚΥΡΙΛΛΟΣ Ο ΕΝ ΠΑΡΩ	15
Ο ΟΣΙΟΣ ΚΥΡΙΛΛΟΣ Ο ΕΝ ΠΑΡΩ «ΩΣ ΑΣΤΗΡ ΕΚ ΠΑΡΟΥ ΑΝΑΤΕΙΛΑΣ...»	17
ΑΘΩΝΙΑΔΑ ΑΚΑΔΗΜΙΑ	22
ΟΙ ΤΡΙΣΟΛΒΙΟΙ ΚΟΛΛΥΒΑΔΕΣ	26
ΓΕΝΙΚΟΣ ΙΕΡΟΚΗΡΥΚΑΣ ΤΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ	31
Η ΕΚΧΡΙΣΤΙΑΝΙΣΗ ΤΗΣ ΜΩΛΜΕΘΑΝΗΣ	36
ΙΕΡΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΣΤΑ ΜΕΣΟΓΕΙΑ	39
ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΓΕΡΟΝΤΟΣ ΙΕΡΟΘΕΟΥ ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΤΟΥ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟΥ	42
ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟΣ ΑΝΑΒΙΩΤΗΣ ΤΟΥ ΜΟΝΑΧΙΣΜΟΥ ΣΤΗΝ ΠΑΡΟ	47
ΙΕΡΑ ΜΟΝΗ ΜΕΤΑΜΟΡΦΩΣΕΩΣ ΧΡΙΣΤΟΥ ΔΑΣΟΥΣ - ΑΓΙΟΥ ΑΡΣΕΝΙΟΥ	49
ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ	53
ΙΕΡΑ ΜΟΝΗ ΖΩΔΟΧΟΥ ΠΗΓΗΣ ΛΟΓΓΟΒΑΡΔΑΣ	71
ΙΕΡΑ ΜΟΝΗ ΑΓΙΟΥ ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΛΑΓΚΑΔΑΣ	77
Ο ΑΞΙΟΣ ΥΠΟΤΑΚΤΙΚΟΣ ΚΑΙ ΔΙΑΔΟΧΟΣ ΙΕΡΟΜΟΝΑΧΟΣ ΗΛΙΑΣ ΓΕΩΡΓΙΑΔΗΣ	81
ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΛΟΓΙΩΤΑΤΟΥ ΙΕΡΟΜΟΝΑΧΟΥ ΔΙΟΝΥΣΙΟΥ ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΟΥ	86
ΘΑΥΜΑΤΟΥΡΓΟΣ ΑΓΙΟΣ	89
ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΘΑΥΜΑΤΟΥΡΓΟΥ ΙΕΡΑΣ ΕΙΚΟΝΟΣ ΤΗΣ ΥΠΕΡΑΓΙΑΣ ΘΕΟΤΟΚΟΥ ΤΗΣ ΦΑΝΕΡΩΜΕΝΗΣ	93
ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΑΝΕΣΠΕΡΟΝ ΛΗΞΙΝ	97
ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΙΕΡΩΝ ΛΕΙΨΑΝΩΝ ΤΟΥ ΟΣΙΟΥ ΚΥΡΙΛΛΟΥ	101
ΔΙΑΘΗΚΗ ΤΟΥ ΟΣΙΩΤΑΤΟΥ ΠΑΤΡΟΣ ΗΜΩΝ ΚΥΡΙΛΛΟΥ	105

Ο ΟΣΙΟΣ ΚΥΡΙΛΛΟΣ Ο ΕΝ ΠΑΡΩ

Η ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΤΟΥ ΟΣΙΟΥ ΚΥΡΙΛΛΟΥ ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΙΕΡΕΙΣ ΤΗΣ ΝΑΟΥΣΗΣ	111
ΔΥΟ ΕΠΙΣΤΟΛΕΣ ΤΟΥ ΟΣΙΟΥ ΠΑΤΡΟΣ ΚΥΡΙΛΛΟΥ ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΜΗΤΡ. ΚΡΗΤΗΣ ΜΕΛΕΤΙΟΝ ΝΙΚΟΛΕΤΑΚΗΝ	115
ΩΣ ΕΠΙΛΟΓΟΣ	123
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	129